

МІЖ КРЕМЛЕМ І КИЄВОМ: ЩО НАСПРАВДІ ОЗНАЧАЛА МІСІЯ КУШНЕРА ТА ВІТКОФФА

Опубліковано: Голівець Є. Між Кремлем і Києвом: що насправді означала місія Кушнера та Віткоффа. Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни. Інформаційно-аналітичний бюлетень. 2026. Випуск 18 (193). С. 64-71.

Вереснева місія Кушнера і Віткоффа не виникла раптово. Вона стала продовженням переговорного процесу, який Вашингтон розгорнув ще наприкінці 2025-го – на початку 2026 року і в якому обидва американці поступово перетворилися на головних неформальних архітекторів дипломатичної лінії адміністрації Трампа щодо Росії та України.

Ще 22 січня 2026 року Віткофф і Кушнер провели в Кремлі приблизно чотиригодинну зустріч із Путіним. З російського боку брали участь помічник президента Юрій Ушаков і Кирило Дмитрієв. Уже тоді Москва відкрито заявляла американцям, що не вважає можливим довготривале врегулювання без розв’язання територіального питання. Саме після цих контактів відбулися тристоронні зустрічі представників України, США та Росії в Абу-Дабі. ([Reuters](#))

Переговори 23-24 січня в Абу-Дабі не дали політичної угоди. Сторони погодилися продовжити діалог, але бойові дії паралельно тривали; під час переговорів Росія здійснювала масовані удари по українській енергосистемі. Це стало характерною рисою всього процесу 2026 року: Москва не розглядала дипломатію як альтернативу воєнному тиску, а вела обидва процеси паралельно. ([Reuters](#))

У лютому переговори перемістилися до Женеви. 17–18 лютого головним бар’єром залишалося територіальне питання; Київ публічно висловлював занепокоєння, що американський тиск щодо компромісів значною мірою спрямований саме на Україну. ([Reuters](#))

Показово, що вже 26 лютого у женеvському переговорному треку окремо обговорювалася післявоєнна реконструкція України. Віткофф і Кушнер брали участь у цих консультаціях, а українська сторона говорила про одночасну роботу над економічним блоком, гарантіями безпеки й підготовкою можливих тристоронніх переговорів на вищому рівні. Отже, економічна компонента вересневої місії не була новою імпровізацією: вона була закладена в американський переговорний підхід щонайменше з початку 2026 року. ([Reuters](#))

Наприкінці літа процес знову активізувався. 31 серпня Зеленський провів телефонну розмову з Кушнером і Віткоффом, під час якої команди узгоджували дату їхньої поїздки. Український президент поінформував американців про ситуацію на фронті та російські повітряні удари й заявив, що особиста зустріч може бути корисною для подальших рішень щодо припинення війни. ([Офіс Президента України](#))

4 вересня Київ офіційно повідомив, що Віткофф і Кушнер спочатку відвідають Москву, а потім у неділю прибудуть до української столиці. Зеленський окремо заявив, що Україна забезпечить умови, необхідні для безпечного пересування американських переговорників. Саме в ці дні Росія продовжувала повітряні удари по Україні, що зробило навіть логістику дипломатичної місії частиною воєнного контексту. ([Офіс Президента України](#))

5 вересня Кушнер і Віткофф прибули до Москви. За даними Reuters, їх зустріч із Путіним у Кремлі тривала понад три години. З російської сторони до переговорів були залучені Юрій Ушаков і Кирило Дмитрієв. Ушаков після зустрічі назвав її корисною; Білий дім характеризував розмову як предметну, але жодного погодженого політичного прориву сторони не оголосили. ([Reuters](#))

Американці представили Путіну нові ідеї щодо врегулювання, однак їхній детальний зміст публічно не розкривався. Російська сторона повторила тезу про необхідність усунення так званих «першопричин» війни – формулу, якою Москва систематично позначає значно ширше коло вимог, ніж просте

припинення вогню. Путін одночасно наголошував на впевненості у становищі російських військ на фронті.

Не менш важливо, що переговори не обмежувалися Україною. Ушаков повідомив про детальне обговорення перспектив великих «взаємовигідних» економічних проєктів між Росією і США. Цей елемент має принципове значення: для Кремля мирний процес є також потенційним каналом до часткової економічної реінтеграції, послаблення санкцій і відновлення двосторонніх відносин із Вашингтоном. ([Reuters](#))

Для безпеки американської місії була організована надзвичайно вузька тимчасова деескалація: Москва і Київ утримувалися від ударів по столицях протягом приблизно трьох діб. Це не було загальним припиненням вогню й не поширювалося автоматично на фронт або всю територію двох держав. Сам факт такого режиму, однак, продемонстрував, що за наявності конкретної мети сторони технічно здатні виконувати дуже обмежені домовленості про взаємне стримування.

6 вересня американська делегація прибула до України. На відміну від Москви, до Києва Кушнер і Віткофф не могли просто прилетіти: після перельоту з Росії до польського Жешува вони продовжили маршрут потягом. Це був їхній перший офіційний візит до Києва саме в ролі американських переговорників щодо війни, хоча Москву в цьому статусі вони до того відвідували вже неодноразово. ([The Kyiv Independent](#))

Візит почався із Софійської площі та відвідин Софії Київської. За повідомленням української сторони, потім відбулися кілька раундів переговорів. До української делегації входили, зокрема, керівник Офісу президента Кирило Буданов, Сергій Кислиця, Давид Арахамія та представники сектору безпеки й розвідки. ([Офіс Президента України](#))

Зеленський провів із американцями три раунди переговорів. На заключному етапі до консультацій приєдналися радники з національної безпеки європейських держав: Еммануель Бонн від Франції, Джонатан Пауелл від Великої Британії та Гюнтер Зауттер від Німеччини. Тим самим переговори

фактично перейшли з двостороннього американсько-українського формату у ширший трансатлантичний. ([Associated Press](#))

Публічно Віткофф заявив, що в Москві американська сторона почула нові ідеї та сподівається незабаром повернутися до нового раунду переговорів за посередництва США. Зеленський у відповідь підтвердив готовність України до тристороннього формату. Одночасно Київ використав зустріч для обговорення протиповітряної оборони, підготовки до зими, підтримки енергосистеми та постачань американського скрапленого природного газу. ([Офіс Президента України](#))

У цьому сенсі дві частини місії були дзеркальними, але не симетричними. У Москві американці слухали російські умови, обговорювали політичне врегулювання і можливу економічну нормалізацію. У Києві до мирної формули одразу додавалися питання, без яких Україна не бачить безпечного припинення війни: ППО, обороноздатність, гарантії, енергетична стійкість і ресурсна база для довгострокового функціонування держави.

8 вересня, невдовзі після завершення місії, символічна «дипломатична пауза» закінчилася. Росія знову атакувала Київ балістичними ракетами та безпілотниками. За даними Reuters, загинули п'ятеро людей, десятки були поранені, пошкоджено житлові будинки та цивільні об'єкти. Цей епізод продемонстрував різницю між тимчасовим технічним режимом безпеки для дипломатів і справжньою військово-політичною деескалацією. ([Reuters](#))

Вересневі переговори неможливо правильно прочитати як окрему зустріч Путіна, Зеленського та двох американських емісарів. Вони стали точкою перетину трьох різних стратегій.

На момент прибуття американців Кремль намагався переговорювати з позиції військової впевненості. Російська сторона систематично стверджувала, що просувається на фронті та не має причин приймати перемир'я, яке просто зафіксувало б фактичну лінію зіткнення. Головним територіальним предметом суперечки залишалася частина Донецької області, що перебуває під контролем України. За даними Reuters, Москва вимагала передати їй і цю територію –

приблизно 5 тисяч квадратних кілометрів, яку Росія не змогла захопити військовим шляхом. ([Reuters](#))

Військова картина, однак, була складнішою за кремлівську публічну риторику. Наприкінці серпня аналітики Institute for the Study of War фіксували російський тиск у районі Костянтинівки та спроби створити умови для наступу на український «фортечний пояс» Слов'янськ–Краматорськ, але не вважали ці проникнення еквівалентом швидкого оперативного прориву. До середини вересня українські війська самі повідомляли про контрнаступальні дії на півночі Донецької області. ([Institute for the Study of War](#))

Отже, твердження Москви про неминучість досягнення своїх територіальних цілей не слід сприймати як нейтральний опис фронту. Воно одночасно виконує переговорну функцію: переконати Вашингтон і Київ, що альтернатива поступкам – подальша втрата територій.

Паралельно накопичувався економічний тиск на Росію. За кілька днів до приїзду американської делегації Борис Титов, спеціальний представник Путіна з міжнародного розвитку, публічно застерігав від перекосу російської економіки в бік військово-промислового комплексу на тлі уповільнення економічної активності. ([Reuters](#))

До середини вересня удари України по російській нафтопереробці ще більше загострили проблему пального. Це створює для Кремля суперечливу мотивацію: військове керівництво може розраховувати на подальший тиск на Донбасі, тоді як економічний блок має очевидний інтерес у припиненні взаємного руйнування інфраструктури, пом'якшенні санкцій та відновленні хоча б частини міжнародних економічних відносин. Саме тому присутність Кирила Дмитрієва на російсько-американських переговорах і детальне обговорення економічних проєктів не є випадковістю.

Москва фактично намагається сформулювати для Вашингтона пропозицію з двома компонентами: геополітичним і комерційним. Перший передбачає американське сприяння закріпленню результатів війни на прийнятних для Кремля умовах. Другий – перспективу економічної нормалізації, великих угод і

поступового відходу від моделі тотального американо-російського протистояння.

Для України логіка принципово інша. Територіальна дискусія не відокремлюється від питання, що станеться після угоди. Якщо Україна передає Росії укріплені райони, а гарантії партнерів виявляються політично або юридично недостатніми, така домовленість може не знизити, а підвищити вразливість держави перед наступною війною.

Саме це було однією з головних причин суперечностей упродовж 2026 року. Ще в березні Зеленський повідомляв Reuters, що американська пропозиція щодо гарантій безпеки була пов'язана з переданням Росії Донбасу. Він наголошував, що відхід українських сил із багаторічних оборонних позицій сам по собі створив би серйозний стратегічний ризик. ([Reuters](#))

До того ж українська влада не може розглядати територіальні поступки суто як дипломатичний обмін між елітами. За опитуванням Київського міжнародного інституту соціології наприкінці січня 2026 року, 52% респондентів категорично відкидали передачу всього Донбасу під контроль Росії в обмін на гарантії безпеки США та Європи, тоді як 40% були готові погодитися. Водночас 65% заявляли про готовність витримувати війну стільки, скільки буде необхідно. ([KMIC](#))

Ці цифри не означають, що українське суспільство за будь-яких обставин відкине компроміс. Ставлення залежить від змісту гарантій, характеру припинення війни, юридичного статусу територій, умов контролю та формулювання самого питання. Але вони показують межі політичного маневру: домовленість, яка в зовнішньополітичній логіці Вашингтона може виглядати як прагматичне «земля в обмін на гарантії», для значної частини українського суспільства сприйматиметься як стратегічна поступка агресору з невідомою ціною в майбутньому.

Звідси й київський акцент під час зустрічі 6 вересня на сильній українській армії як центральному елементі гарантій безпеки. Зеленський говорив не тільки про міжнародні зобов'язання, а про ресурси, необхідні для збереження

військового потенціалу країни. Обговорення Patriot, енергетичної допомоги, LNG і довгострокового економічного відновлення було частиною тієї ж логіки: держава після угоди повинна мати спроможність вижити, оборонятися і фінансувати оборону.

Американський підхід відрізняється від обох. Кушнер і Віткофф діють не стільки як представники класичної дипломатичної школи, скільки як політичні переговорники, орієнтовані на конструювання великої угоди з декількох взаємозалежних блоків.

Це видно не лише в Україні. Білий дім залучав обох до структури, створеної для реалізації мирного плану Дональда Трампа щодо Гази; серед завдань цієї моделі були стратегічний нагляд, економічний розвиток, інфраструктура та мобілізація міжнародного капіталу. ([Білий дім](#))

Саме тому присутність Кушнера у російсько-українському треку є важливою. Він доповнює Віткоффа, який протягом тривалого часу виступав головним каналом безпосередньої комунікації з російським керівництвом, економічно-інвестиційною логікою: мир має бути не тільки припиненням війни, а конструкцією, в якій різні сторони отримують стимули підтримувати домовленість.

У випадку України це проявляється в «Prosperity Plan», відбудові, інвестиціях та економічних гарантіях. У російському випадку – у потенційних спільних російсько-американських проєктах і ширшій перспективі нормалізації. Звідси впливає основний принцип переговорної моделі Віткоффа–Кушнера: безпекові поступки намагаються зробити політично прийнятнішими за допомогою економічних дивідендів. Це не офіційно проголошена формула, а висновок із структури переговорного порядку денного.

Проблема полягає в тому, що економічні стимули можуть пом'якшувати конфлікт інтересів, але не ліквідовують його. Інвестиційні перспективи не відповідають автоматично на питання, кому належить територія, де стоять

війська, як контролюється припинення вогню і що саме станеться в разі нового російського наступу.

Незважаючи на обережно оптимістичну риторику Віткоффа після зустрічей, уже через кілька днів стало зрозуміло, що центральний конфлікт не подолано.

11 вересня, виступаючи на Ялтинській європейській стратегії в Києві, Кушнер фактично визнав, що основний пакет домовленостей значною мірою сформований, але впирається в територіальну вимогу Росії. За його словами, Путін під час зустрічі в Москві окреслив лінію, якої хоче досягти; Україна на цей момент не погоджується відступати до неї. ([Ялтинська європейська стратегія](#))

Ця заява є однією з найважливіших для розуміння всієї поїздки. Вона означає, що проблема полягає не стільки у відсутності тексту потенційної угоди, скільки в розподілі її стратегічної ціни. Американська сторона, очевидно, вважає багато інших елементів технічно узгоджуваними. Але саме територія визначає, чи отримає угода політичну згоду України.

Після поїздки Кушнера і Віткоффа дедалі виразнішою стала ще одна можлива проміжна формула – взаємне припинення ударів по енергетичній інфраструктурі.

14 вересня Зеленський заявив, що якщо американські партнери зможуть забезпечити реальну готовність Росії припинити війну, Україна готова до деескалаційних кроків; до предмета домовленостей він відніс енергетику, критичну інфраструктуру та маршрути експорту продовольства.

15 вересня Москва публічно позитивно відреагувала на ідею взаємного енергетичного мораторію, однак одночасно пов'язала ширшу стабілізацію із питаннями безпеки комерційного судноплавства та санкцій. Бойові дії й взаємні удари при цьому не припинилися.

Немає достатніх публічних доказів, щоб стверджувати, що ця ініціатива є прямим результатом саме переговорів 5–6 вересня. Проте вона цілком вписується в обговорювану Кушнером і Віткоффом модель поступових,

секторальних домовленостей: спочатку конкретні деескалаційні режими, потім складніші політичні питання.

Для України тут існує складний баланс. Припинення російських ударів по електроенергетиці перед зимою має очевидну гуманітарну і макроекономічну цінність. Водночас взаємний мораторій означав би обмеження українських ударів по російській нафтопереробній і паливній інфраструктурі – одному з інструментів тиску на російську військову економіку. Таким чином, навіть «технічна» енергетична угода насправді має стратегічну ціну для обох сторін.

Головний результат вересневої місії полягає не у відповіді на питання, як закінчиться війна, а в значно чіткішому окресленні того, де саме переговори блокуються.

Перше. Росія не погодилася на модель, за якої бойові дії просто припиняються по нинішній лінії фронту, а найскладніші політичні питання відкладаються. Москва продовжує використовувати територіальні претензії як центральну умову врегулювання і поєднує дипломатію з військовим тиском.

Друге. Україна не заперечує сам переговорний процес і публічно підтримує тристоронній формат, але не приймає територіальний компроміс у тій формі, яку, за словами Кушнера, виклав Путін. Київ водночас наполягає, що найскладніші рішення повинні ухвалюватися на рівні лідерів. ([Офіс Президента України](#))

Третє. США прагнуть не стільки поступового «мінського» процесу з десятками окремих політичних домовленостей, скільки комплексного пакета, де територія, гарантії, економіка, відбудова та нормалізація відносин можуть бути взаємопов'язаними. Це збільшує шанси на великий політичний компроміс, якщо він узагалі стане можливим, але водночас створює ризик, що взаємозалежність усіх елементів заблокує весь пакет через один принципово нерозв'язаний пункт.

Четверте. Вереснева поїздка дещо виправила попередню структурну асиметрію американського посередництва. Віткофф і Кушнер уже мали досвід численних прямих контактів із Москвою, тоді як 6 вересня став їхнім першим

офіційним візитом до Києва як мирних переговорників. Це не означає автоматичної зміни американської позиції, але створює для Вашингтона ширшу інформаційну базу: українські аргументи тепер обговорювалися з ними не лише через телефонні розмови або на майданчиках третіх держав, а безпосередньо в столиці країни, яка веде війну.

Сценарій поступової деескалації передбачає, що сторони не намагатимуться відразу вирішити територіальну суперечку, а почнуть із секторних домовленостей: мораторію на атаки енергетики, захисту критичної інфраструктури, безпеки судноплавства, продовольчих маршрутів, обмінів полоненими та інших гуманітарних механізмів. Публічна дискусія середини вересня про енергетичне перемир'я показує, що такий підхід реально розглядається. ([Reuters](#))

Перевага такого варіанта для переговорного процесу – можливість перевірити здатність сторін дотримуватися обмежених домовленостей до підписання масштабної угоди. Його слабкість – ризик нескінченної серії тимчасових домовленостей, які регулюють війну, але не завершують її. Саме в такий сценарій добре вкладається характеристика IISS про повторювану дипломатію без розв'язання фундаментальних питань. ([IISS](#))

Сценарій великого пакетного компромісу вимагатиме одночасного врегулювання територіальної лінії, формату гарантій безпеки, параметрів українських збройних сил, економічного відновлення, санкцій і майбутніх відносин Росії із Заходом. Саме до цього, судячи зі структури переговорів Віткоффа і Кушнера, тяжіє американська модель. ([Офіс Президента України](#))

Його головний бар'єр очевидний: згода Росії та України наразі потрібна саме в тому пункті, де їхні позиції найбільш несумісні. Якщо Москва наполягає на передачі їй українських територій, яких вона не контролює, а Київ відмовляється їх залишити, жодна кількість економічних додатків сама по собі не усуває конфлікт.

Сценарій посиленого американського тиску на Україну стає більш імовірним, якщо Вашингтон дійде висновку, що Путін готовий підписати пакет

за умови виконання його територіальної вимоги, а блокувальником угоди виглядає Київ. Заява Кушнера на YES уже частково окреслила саме таку структуру проблеми: значна частина пакета є, але Україна не погоджується відійти до бажаної Путіним лінії. ([The Kyiv Independent](#))

Втім, навіть у цьому разі немає доказів, що Вашингтон уже вирішив примушувати Україну до такої поступки. Істотна частина американської переговорної роботи протягом попередніх місяців була присвячена саме створенню сильних гарантій для Києва, а не лише пошуку територіальної формули. ([Reuters](#))

Сценарій тактичної дипломатії Кремля виходить із протилежного припущення: Москва не збирається погоджуватися на компромісне завершення війни, але зацікавлена в переговорах як інструменті впливу на США, запобігання новим санкціям, обговорення економічної нормалізації та посилення тиску на Україну. ([Atlantic Council](#))